

Sarajevo, 12.06.2017. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
05.06.2017.- 09.06.2017.

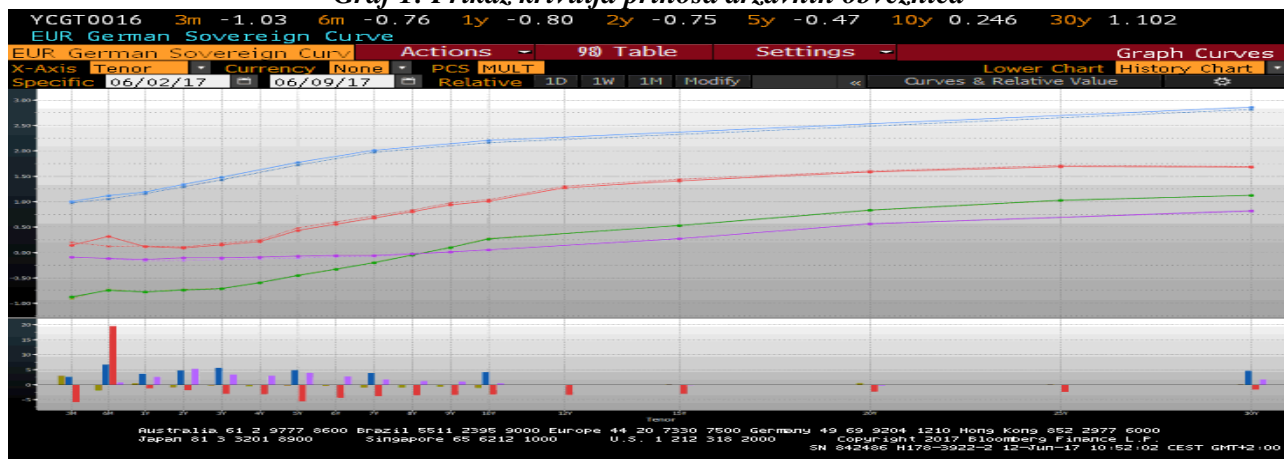
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	2.6.17	-	9.6.17		2.6.17	-	9.6.17		2.6.17	-	9.6.17		2.6.17	-	9.6.17	
2 godine	-0,72	-	-0,73	↘	1,29	-	1,33	↗	0,11	-	0,09	↘	-0,15	-	-0,10	↗
5 godina	-0,45	-	-0,45	→	1,72	-	1,77	↗	0,49	-	0,43	↘	-0,11	-	-0,07	↗
10 godina	0,27	-	0,26	↘	2,16	-	2,20	↗	1,04	-	1,01	↘	0,06	-	0,06	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	2.6.17	-	9.6.17	
3 mjeseca	-0,810	-	-0,798	↗
6 mjeseci	-0,726	-	-0,747	↘
1 godina	-0,760	-	-0,741	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 09.06.2017. godine (pune linije) i 02.06.2017. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Finansijska tržišta su početkom protekle sedmice bila relativno mirna usljed praznika koji se obilježavao u većem dijelu Evrope. Ipak, već u utorak globalne političke tenzije, izbori u Velikoj Britaniji, kao i iščekivanje sjednice ECB-a su uticali na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama, što je dovelo do blagog pada prinosa obveznica eurozone na sedmičnom nivou, dok je pad bio više izražen kod francuskih obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja (4-6 bazna poena), a najviše kod desetogodišnjih obveznica Španije i Italije (13-17 baznih poena). **ECB je zadržala referentnu kamatnu stopu nepromijenjenu na nivou od 0,0%, kao i plan nastavka aktuelnog programa kupovina obveznica.** Percepcija rizika je nešto pozitivnija jer je u uvodnom izlaganju predsjednik Draghi izjavio da su rizici po privredni rast „uglavnom izbalansirani“, što je protumačeno na način da je ECB odbacila potrebu daljeg smanjenja kamatnih stopa. Prognoze rasta GDP-a eurozone su u odnosu na ranije prognoze povećane za po 0,1% do 2019. godine, te se za tekuću godinu očekuje rast GDP-a od 1,9%, za narednu godinu 1,8%, a za 2019. godinu rast od 1,7%. Ipak, prema riječima Draghija, privredna ekspanzija treba još uvijek da se odrazi na snažniju dinamiku inflacije, koja je i dalje slaba, pa je zbog toga i dalje potreban značajan nivo

monetarnih olakšica. Prema posljednjim prognozama ECB-a, očekuje se stopa inflacije od 1,6% u 2019. godini, dok je u martu očekivano 1,7%. Prognoze inflacije za tekuću godinu su smanjene na 1,5% (ranije očekivano 1,7%), a za 2018. godinu na 1,3% (ranije očekivano 1,6%). Smanjene prognoze inflacije iz ECB-a pripisuju se najviše niskim troškovima energije. Deutsche Bundesbank je za Njemačku za 2018. i 2019. godinu, takođe, smanjila prognoze inflacije na 1,4%, odnosno 1,8%. Istovremeno, prognoze inflacije za tekuću godinu su blago povećane na 1,5%. Najnovije prognoze OECD-a ukazuju na privredni rast eurozone od 1,8% u ovoj kao i u narednoj godini, a što je rast sa 1,6%, koliko je ranije očekivano za obje godine.

Austrija je po manjim prinosima u odnosu na prethodne aukcije emitovala sedmogodišnje (-0,101%) i desetogodišnje (0,524%), a Njemačka petogodišnje (-0,46%) obveznice. Francuska je emitovala tromjesečne (-0,589%), šestomjesečne (-0,593%) i jednogodišnje (-0,565%), Holandija šestomjesečne (-0,64%), a ESM šestomjesečne (-0,622%) trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ	MAJ	56,8	56,8	56,8
2.	GDP – EZ (kvartalno)	I kvartal	0,5%	0,6%	0,5%
3.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	JUN	27,4	28,4	27,4
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	APR	2,1%	2,5%	2,5%
5.	Maloprodaja – Italija (G/G)	APR	0,9%	1,2%	-0,5%
6.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	APR	4,7%	3,5%	2,5%
7.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	APR	1,4%	0,7%	0,6%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	APR	2,1%	2,9%	2,2%
9.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	APR	1,2%	0,6%	2,5%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	APR	-	3,1%	3,3%
11.	Radnointenzivna proizvodnja – Francuska (G/G)	APR	1,8%	1,1%	3,9%
12.	Radnointenzivna proizvodnja – Holandija (G/G)	APR	-	2,4%	3,6%
13.	Bilans budžeta – Belgija (u milijardama EUR)	MAJ	-	-6,06	-5,78
14.	Bilans budžeta – Francuska (u milijardama EUR)	MAJ	-	-57,9	-29,6
15.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	I kvartal	11,6%	11,6%	11,8%

SAD

Prinosi američkih obveznica su povećani tokom protekle sedmice za 4 do 5 baznih poena u odnosu na prethodnu. Finansijsko tržište je tokom protekle sedmice bilo relativno mirno, jer je pažnja investitora bila usmjerena na političke događaje u SAD, sjednicu ECB-a i parlamentarne izbore u Velikoj Britaniji, a pored toga, investitori su u iščekivanju ovosedmičnog sastanka FOMC-a, na kojem se očekuje povećanje referentne kamatne stope za 25 baznih poena, na nivo od 1,00% do 1,25%, uprkos nedavno objavljenim razočaravajućim podacima s tržišta rada i uprkos usporenju rasta stope inflacije. Kreatori monetarne politike u SAD su tokom protekle sedmice bili tradicionalno suzdržani od davanja izjava o budućnosti Fedove monetarne politike.

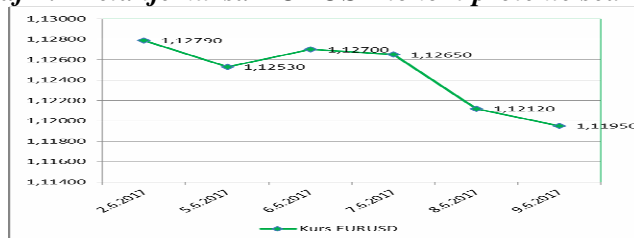
Dionički indeks Dow Jones je tokom protekle sedmice povećan za 0,31% na sedmičnom nivou, dok je indeks S&P 500 u istom periodu smanjen za 0,30% na sedmičnom nivou.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks fabričkih porudžbina (M/M)	APR	-0,2%	-0,2%	1,0%
2.	Indeks porudžbina trajnih dobara (M/M)	APR	-0,6%	-0,8%	-0,7%
3.	Potrošački krediti (milijarde USD)	APR	15,00	8,197	19,54
4.	PMI indeks uslužnog sektora	MAJ	54,0	53,6	53,1
5.	ISM indeks uslužnog sektora	MAJ	57,1	56,9	57,5
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	03. JUN	240.000	245.000	255.000

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1279 na nivo od 1,1195, što na sedmičnom nivou predstavlja smanjenje od 0,75%.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održani su parlamentarni izbori u Velikoj Britaniji. Prema preliminarnim rezultatima, vladajuća Konzervativna partija je izgubila većinu u Parlamentu, koju je imala prije ovih izbora. Politička neizvjesnost je tokom protekle sedmice uticala na smanjenje prinosa britanskih obveznica, kao i na deprecijaciju GBP u odnosu na EUR i USD. Najveću neizvjesnost predstavlja činjenica da je početak pregovora o izlasku Velike Britanije iz EU zakazan za 19. juni, a da još uvijek nije izvjesno da li će ova zemlja do tada dobiti vladu.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužni sektor	MAJ	55,0	53,8	55,8
2.	PMI kompozitni indeks	MAJ	55,5	54,4	56,2
3.	Zvanične rezerve (u mil USD)	MAJ	-	1.115	1.362
4.	Halifax cijene kuća (M/M)	MAJ	-0,2%	0,4%	0,0%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G)	APR	-0,3%	-0,8%	1,4%
6.	Radnointenzivna proizvodnja (G/G)	APR	0,7%	0,0%	2,2%
7.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	APR	-3,500	-2,050	-3,896
8.	NIESR procjena GDP	MAJ	-	0,2%	0,2%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,8731 na nivo od 0,8782, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2804 na nivo od 1,2746.

JAPAN

Indeks koji mjeri trenutno stanje privrede u Japanu je tokom aprila dostigao najveći nivo u posljednjih devet godina, ukazujući na solidan ekonomski oporavak zahvaljujući poboljšanjima na globalnom nivou. Snažan rast obima proizvodnje u automobilskom sektoru i proizvodnji električnih dijelova su bili ključne vodilje ekonomskog poboljšanja. Koincidirajući indeks je tokom aprila povećan na 117,7 poena, što je najveći podatak od februara 2008. godine. Tokom protekle sedmice objavljeni su finalni podaci o ekonomskom rastu Japana koji su ukazali na to da se rast održava, iako nešto slabijim intenzitetom.

Mnogi ekonomisti sumnjaju u održivost trenutnog rasta s obzirom na to da plate radnika ne rastu ubrzanom tempom, uprkos snažnijim korporativnim zaradama. Upozoreno je da će se nedostatak realnog rasta plata reflektovati kroz ublažavanje potrošačke potrošnje. Realne plate u Japanu tokom aprila su ostale nepromijenjene na godišnjem nivou, nakon što su u prethodnom mjesecu zabilježile smanjenje od 0,3%. Realne plate su tokom posljednjih sedam mjeseci bile nepromijenjene ili su smanjene, što navodi na zaključak da koristi skorijeg ekonomskog oporavka još uvijek nisu imale efekta na domaćinstva u Japanu. Ovo je otežavajuća okolnost za Vladu Japana koja nastoji da podstakne rast plata s ciljem povećanja potrošnje.

Nikkei je objavio vijest da Ministarstvo finansija Japana traga za načinima kreiranja tržišta na kojem će se direktno trgovati s JPY i ostalim azijskim valutama bez korištenja USD kao intermedijatora, čime bi se

smanjili troškovi finansiranja finansijskih institucija i biznisa. Ovaj prijedlog je dio sveobuhvatnog plana kojim se nastoji ojačati šire korištenje azijskih valuta.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

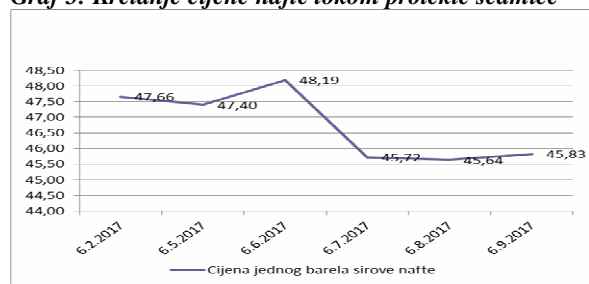
Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužni sektor MAJ	-	53,0	52,2
2.	PMI kompozitni indeks MAJ	-	53,4	52,6
3.	Vodeći indeks P APR	104,3	104,5	105,7
4.	Koicidirajući indeks P APR	117,5	117,7	114,4
5.	GDP (Q/Q) F I KVARTAL	0,6%	0,3%	0,5%
6.	Lična potrošnja F (Q/Q) I KVARTAL	0,4%	0,3%	0,4%
7.	Tekući račun (u mlrd JPY) APR	1.698,8	1.951,9	2.907,7
8.	Monetarni agregat M2 (G/G) MAJ	4,3%	3,9%	4,0%
9.	Monetarni agregat M3 (G/G) MAJ	3,6%	3,4%	3,4%
10.	Uslužni sektor (M/M) APR	0,5%	1,2%	-0,3%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio smanjenje nivoa od 124,50 na nivo od 123,51. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY smanjen s nivoa od 111,33 na nivo od 110,32.

NAFTA I ZLATO

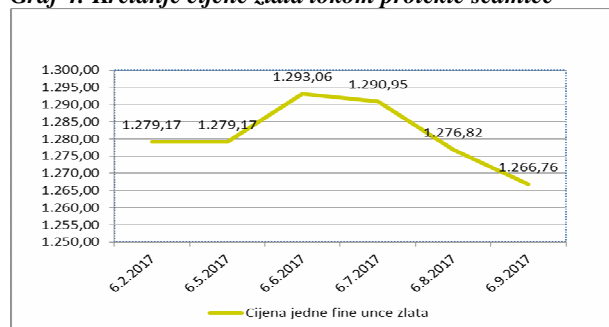
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 47,66 USD (42,26 EUR). Jačanje geopolitičkih tenzija na Bliskom Istoku je početkom protekle sedmice uticalo na blagi rast cijene ovog energenta. Ipak, dominantan faktor koji djeluje na kretanje cijene ovog energenta je i dalje prisutna neravnoteža između ponude i tražnje za naftom, te činjenica da su globalne zalihe nafte i dalje iznad višegodišnjeg prosjeka. Tako je, nakon što je u srijedu objavljena informacija da su američke zalihe nafte povećane za 3,3 miliona barela, cijena ovog energenta smanjena za čak 5,13% u odnosu na prethodni dan. Analitičari su tokom protekle sedmice veliku pažnju posvećivali implikacijama koje bi geopolitičke tenzije na Bliskom Istoku mogle imati na kretanje cijene nafte. Iako je Katar relativno mali proizvođač nafte, te je dnevna proizvodnja nafte ove zemlje oko 620.000 barela, učesnici na tržištu su zabrinuti da bi aktuelne tenzije mogle imati nepovoljan uticaj na sporazum o smanjenom obimu proizvodnje nafte među članicama OPEC-a. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 45,83 USD (40,94 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.279,17 USD (1.134,12 EUR). Početkom protekle sedmice, odnosno tokom trgovanja u ponedjeljak, cijena zlata na zatvaranju tržišta nije bilježila značajnije promjene u odnosu na cijenu koja je zabilježena u petak. Međutim, već u utorak cijena zlata je povećana na najviši nivo zabilježen od početka novembra pod uticajem objavljivanja nepovoljnih ekonomskih indikatora za SAD, što je uticalo na smanjenje očekivanja investitora da bi Fed mogao bržim tempom umanjivati monetarne stimulanse, ali i pod uticajem geopolitičkih tenzija na Bliskom Istoku. Pored navedenog, uticaj na ovakvo kretanje cijene ovog plemenitog metala su imale političke turbulencije u SAD, iščekivanje rezultata sastanka UV ECB-a i rezultata parlamentarnih izbora koji su održani u četvrtak u Velikoj Britaniji. Tokom trgovanja u četvrtak cijena jedne fine unce zlata je zabilježila značajno smanjenje od 14,73 USD na dnevnom nivou pod uticajem ublažavanja političkih tenzija u SAD, dok je tokom trgovanja u petak smanjena za 10,06 USD po jednoj finoj unci, te je na zatvaranju tržišta iznosila 1.266,76 USD (1.131,54 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.